

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.880/2011/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bősze Ferenc ügyvéd ügyintézésével a Bősze-Magyar Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, az Országos Bírósági Hivatal (címe) által képviselt Debreceni Törvényszék (címe) alperessel szemben személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11.P.20.552/2011/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 36 000 (harminchatezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes előtt folyamatban lévő 4.B.662/2008. szám alatti büntetőeljárásban a felperes az V. rendű vádlott. A tárgyalás határnapjai 2010. december hó 6., 8., 13. és 15. napjaira kerültek kitűzésre, a 2010. december hó 6. napi tárgyalásra szóló idézést a felperes 2010. augusztus hó 25. napján vette át.

A felperes 2010. november hó 16. napján megjelent a Kórházban ismételtén váladékozó és panaszt okozó sipoly miatt. Az ambuláns nyilvántartás szerint panaszmentes volt, állapota sürgős sebészeti kezelést nem igényelt. A tervezett műtét céljából osztályos felvételre 2010. december hó 6. napjának reggel 8 órájára jegyezték elő azzal, hogy előtte jelentkezzen az ambulancián laborvizsgálat és aneszteziológiai szakvizsgálat céljából; 2010. november hó 22. napján altatásos érzéstelenítési eljárásban állapotok meg. A felperes az előjegyzett időpontban az osztályos felvételre jelentkezett.

A felperes a 2010. december hó 6. napjának 8 óra 30 percére kitűzött tárgyaláson nem jelent meg. A védője előadta, hogy ügyfele krónikus megbetegedés miatt a hónapokkal korábban előjegyzett műtét céljából kórházban van, amelyről csupán néhány napja szerzett tudomást, a felperes azonban őt erről nem tájékoztatta. Ő a felperest kellően kioktatta, ugyanakkor megjegyezte, hogy egy programozott műtéten módosítani nem lehet és becsatolta a műtéti érzéstelenítéshez hozzájáruló és 2010. november hó 22. napján kelt felperesi nyilatkozatot. A büntetőügyben eljáró **dr. N. A.** bíró ezt követően szünetet rendelt el és a felperes vonatkozásában elfogató parancsot bocsátott ki, amely alapján a rendőrök megjelentek a "**v-i**" kórházban és miután a kezelőorvos a tervezett műtétet nem minősítette életmentőnek, a felperest elfogták és az alpereshez előállították. Az aznapi ambuláns-nyilvántartás szerint a felperes állapota sürgős sebészeti teendőt nem igényelt, a tervezett műtét elvégezhető másnap vagy elhalasztás esetén választott időpontban.

A felperes előállítását követően az alperes a megkezdett eljárási cselekményt folytatta, s a 184-II. sorszámú végzésében a felperes vonatkozásában elrendelt lakhelyelhagyási tilalmat megszüntette, egyúttal elrendelte a felperes előzetes letartóztatását. A végzés indokolása szerint a felperes annak ellenére nem tájékoztatta egészségügyi problémájáról a bíróságot, hogy a tervezett műtét időpontjáról a tárgyalási határnapot megelőzően több nappal tudomással bírt. A tárgyalásról való távolmaradása miatt ezért a Be. 69. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján szükséges volt az elővezetés elrendelése. Megállapította, hogy a felperes mulasztása a tárgyaláson történő meg nem jelenésének szándékából fakadt, ezáltal célzatosan akasztotta a bírósági eljárást. A felperessel szemben kiemelkedő tárgyi súlyú és társadalomra veszélyességű bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás, s a vád tárgyát képező bűncselekmény tárgyi súlya és a kiszabható főbüntetés mértéke folytán szökéstől lehet tartani, mely körülmény fennállását az elővezetésére okot adó szándékos magatartása is nyomatékosította. A bűncselekmény formája, jellege, továbbá a felperes többszörösen büntetett előéletére figyelemmel alappal vonható le következtetés a bűnismétlés veszélyére is, melyet tovább erősít azon körülmény, hogy a büntetőjogi felelősségének esetleges megállapítása esetén a vád szerinti elkövetési idő és korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetésének próbaideje között alig több mint 2 hónap telt el. Mivel a lakhelyelhagyási tilalom nem érte el célját, a bíróság a legsúlyosabb szabadságelvonással járó kényszerintézkedés ismételt elrendelését tartotta indokoltnak.

A 2010. december hó 6. napján megtartott tárgyaláson a felperes meghallgatására már nem került sor, a bíróság a tárgyalást 15 óra 50 perckor félbeszakította és azt 2010. december hó 8. napján folytatta, amikor is a felperes ügyvédcsereét jelentett be. 2010. december hó 20. napján a felperes megjelent a Központi Kórházában, ahol műtét céljából vizsgálták. Mivel nem járult hozzá a műtét elvégzéséhez a büntetés-végrehajtás keretein belül, őt a kórház visszaszállíthatónak minősítette. A felperes fellebbezése folytán a Debreceni Ítéltábla a 2011. január hó 10. napján kelt Bkf.II.9/2011/2. számú végzésében az alperesnek őt 160 650 Ft rendőri kíséresi költség megfizetésére kötelező 184-I. sorszámú végzését helybenhagyta. Az ugyanekkor kelt Bkf.II.10/2011/2. számú végzésével az alperes 184-II. sorszámú végzését megváltoztatta, a felperes előzetes letartóztatását megszüntette és az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el. A végzés indokolása szerint az alperes feltétlen, az érdemi felülbírálatot kizáró szabálysértést nem vétett, ám a perrendi szabályok

maradéktalanul nem érvényesültek. A bíróság kötelessége volt a felperes részéről történt mulasztás indokoltságának vizsgálata és lehetőség szerint annak biztosítása, hogy ő a több vádlottas ügyben megjelenjen, ezáltal folytatható legyen az évek óta tartó büntetőeljárás. Ugyanakkor a felperes tartózkodási helye nem volt ismeretlen, ezért helyesen rendőri elővezetést kellett volna elrendelni vagy tárgyalási őrizetről határozni. Mindezt a másodfokú bíróság formai kérdésnek minősítette és tényként állapította meg, hogy a rendőrség a felperest a bíróság elé állította, amire nem vitásan jogszerűen került sor, továbbá annak orvosi, egészségügyi akadálya sem volt. Az előzetes letartóztatás elrendelésekor tévedett az alperes, mert ugyan annak Be-ben írt okai megállapíthatóak voltak, azonban a felperes meg nem jelenése nem volt olyan súlyú terhelti kötelezettségzegésnek értékelhető, amely a korábban indokoltan alkalmazott lakelhagyási tilalom helyett az előzetes letartóztatás elrendelését szükségessé tette volna. A felperes - aki korábban az eljárási cselekményeken megjelent - bár nem a megfelelő formában, de már a tárgyalás előtt jelezte, hogy a határnapon műtétet végeznek rajta, melyet részben okirattal is igazolt. Ezen körülményekre és a felperes családi viszonyaira tekintettel a lakhelyelhagyási tilalom továbbra is elegendő, de újabb mulasztás már az előzetes letartóztatást valóban indokoltá teheti. A másodfokú bíróság megjegyezte, hogy az alperes teljes körben nem tisztázott minden lényeges tényt a felperes személyi szabadságát korlátozó eljárásban: az érdemi döntés előtt indokolt lehetett volna ugyanis bizonyítás felvétele, a vádlott kihallgatása mellett orvosszakértői vélemény, illetőleg az érintett kórháztól okiratok beszerzése, szükség szerint a kezelőorvosok tanúként történő kihallgatása, melyeket a tárgyalási őrizet ideje alatt soron kívül el lehetett volna végezni.

A felperes a szabadlábra helyezését követően a "**v-i**" kórházban újból jelentkezett, majd miután az állapota a műtétet lehetővé tette, azt 2011. március hó 2. napján elvégezték.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az egészséghez fűződő személyiségi jogát megsértette és ezért őt 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni. Az elfogató parancs kibocsátásának jogosságát nem vitatta, igényét a letartóztatására és az emiatti műtéti késedelemre alapította.

Az alperes a kereset elutasítását kérte annak jogalapját vitatva.

Az elsőfokú bíróság a 9. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20 000 Ft perköltséget, valamint külön felhívásra térítsen meg az államnak 30 000 Ft kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint a büntetőeljárásban keletkezett okiratok a tényállás megállapításához elégségesek voltak, ezért mellőzte az eljáró büntetőtanács tagjainak és a felperes vádlott-társainak a kihallgatását. A felperes a per folyamán már nem vitatta, hogy az alperes az elfogatásáról mérlegelési jogkörében döntött, ahogy nem vitatta az elfogató parancs kibocsátásának jogosságát sem.

Az alperes a felperes előállításakor szembesült a felperes távolmaradásának okával és ennek ismeretében rendelte el az előzetes letartóztatását, amely intézkedés

jogellenességére alapította a felperes az igényét, mert azzal az alperes az egészségi állapotát és körülményeit nem kellően mérlegelve a műtét elhalasztását idézte elő, s ezáltal sérült az egészsége.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes előzetes letartóztatására nem jogellenesen került sor. Az azt elrendelő végzés indokolásából kellő részletességgel kitűnt, hogy milyen körülmények és okok alapján találta elrendelhetőnek azt az alperes, amellyel összefüggésben a büntetőügyben eljáró másodfokú bíróság is megállapíthatónak találta az előzetes letartóztatás Be. 129. §-a (2) bekezdésének b) és d) pontjaiban írt okait.

Ha az alperes a felperes előzetes letartóztatásának elrendelésekor a szükséges bizonyítást nem is folytatta le, a döntésének alapjául szolgáló tényeket, körülményeket mégis feltárta, s a mérlegelési jogkörében meghozott döntését kellően meg is indokolta. Önmagában az a körülmény nem tette jogellenessé az alperes végzését, hogy a másodfokú bíróság másként döntött. Az alperes terhére nem állapítható meg olyan kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés, ami a felelősségét megalapozná. Jogellenesség hiányában nem volt megállapítható a felperes személyhez fűződő jogának a megsértése, ezért mellőzte az elsőfokú bíróság a kért szakértői bizonyítást, mivel az alperes kártérítés megfizetésére sem volt kötelezhető. A pereszes felperes a Pp. 78. §-a alapján köteles az alperes útiköltségben jelentkező perköltségének viselésére és a le nem rótt kereseti illeték megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást, vagylagosan pedig annak hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítása mellett. Álláspontja szerint nem lett volna mellőzhető az általa kért szakértői bizonyítás, mert annak alapján lehetett volna megállapítani, hogy az elszendvedett három hónapos késelem milyen többletfájdalmat okozott neki, ami megalapozza a személyhez fűződő jogának a megsértését, amely bizonyítás elmaradása miatt csak elutasító döntést lehetett hozni. Sérelmezte, miszerint az előállítására anélkül került sor, hogy az alperes tájékozódott volna az egészségi állapotáról és a szállítás következményeiről. Fellebbezéséhez csatolt egy általa beszerzett szakértői véleményt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s abból helytálló következtetésre jutott, aminek indokaival is egyetértett az ítélet tábla, azokra csupán visszautal megismétlésük nélkül.

A fellebbezéssel összefüggésben mutat rá az ítélet tábla, hogy a kereset teljesítésére csak abban az esetben kerülhetett volna sor, ha megállapítható az alperes felelőssége a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése, valamint a Ptk. 349. §-ának (3) bekezdése értelmében

alkalmazandó Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése szerint, ugyanis a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja is többek között ezekre utal vissza.

A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni; mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 349. §-ának (3) bekezdése értelmében a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősségre is alkalmazandó Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése alapján az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. A bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének egymással összefüggő (konjunktív) feltételei a bíróság tevékenységével összefüggésben bekövetkezett kár, a károkozó magatartásának jogellenessége és annak felróhatósága, az ezek közötti okozati összefüggés, továbbá az előzőekkel összefüggő, de egymással vagylagos (diszjunktív) relációban lévő feltétele az, hogy a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetve a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult igénybe vette. Bármelyik konjunktív feltétel hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapíthatóságát. A mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelés kirívó okszerűtlensége vagy megalapozatlansága okot adhat a kártérítési felelősség megállapítására (BH 1986/417.). A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható volt, hogy a felperes előzetes letartóztatásának elrendelésével nem történt az alperes felelősségének megalapozására szolgáló kirívó jogsértés. Emiatt eleve hiányzott az alperes kártérítő felelősségének megállapításához szükséges egyik konjunktív feltétel, amely hiány szükségtelenné tette a további feltételek meglétének a vizsgálatát, ahogy a felperes által kért szakértői és tanúbizonyítás elrendelését, valamint ennek következtében a jelen jogvita szempontjából a felperes által a fellebbezéséhez csatolt magánszakértői véleményt is súlytalan volt.

A felperes a fellebbezésében sérelmezte, miszerint az előállítására anélkül került sor, hogy az alperes tájékozódott volna az egészségi állapotáról és a szállítás következményeiről. Ezzel összefüggésben mutat rá az ítéletábra, hogy egyrészt a felperes a per folyamán tett nyilatkozata szerint maga sem vonta kétségbe az elfogató parancs kibocsátásának jogszerűségét, továbbá a megállapított tényállás szerint a kezelőorvos a tervezett műtétet nem minősítette életmentőnek, a felperes állapota sürgős sebészeti teendőt nem igényelt, a tervezett műtét elhalasztására lehetőség volt, amely körülmények lehetővé tették az előállítás foganatosítását arról nem is szólva, hogy az előzetes letartóztatás ideje alatt a felperes részesülhetett volna a megfelelő műtéti kezelésben. Az alperes eljárása nem volt tehát jogellenes, az elrendelt kényszerintézkedés a keresetben, illetőleg a fellebbezésben írtak alapján nem volt kifogásolható, emiatt pedig a jogsértés kért megállapítására sem kerülhetett sor.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint annak helyes indokai alapján.

A felperes a fellebbezési eljárásban is pervesztes lett, ám az alperesnek költsége nem merült fel, ezért ennek kérdésében határozni nem kellett. Az eljárás tárgyi illeték-

feljegyzési jogos volta miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a pervesztes felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni.

Debrecen, 2012. március hó 5. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -